

Handläggare:
Leena Harakka
Telefon: 08 - 508 27 923

Till
Idrottsnämnden

Krav för tunga lastbilar i upphandling av transporttjänster i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2020/1422.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Idrottsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Marina Högländ
Förvaltningschef

Carina Braun
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har lämnat förslag till upphandlingskrav för tunga lastbilar att användas som minimikrav i Stockholms stads upphandlingar som innefattar transporter. Stadens nämnder och bolag ska använda kraven i alla upphandlingar där det bedöms vara tillämpligt. Förslaget innebär att upphandlingskrav på tunga lastbilar ställs på tre nivåer: spjutspets, avancerad och bas. I upphandlingar föreslås nämnder använda avancerad eller spjutspets som utgångspunkt. Nivå bas får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga. De föreslagna upphandlingskraven skapar incitament till investeringar i bättre fordon, samtidigt som de är flexibla nog att transportbehovet kan tillgodoses. Tillsammans med drivmedelskrav kan dessa upphandlingsriktlinjer vara pådrivande i enlighet med miljö- och klimatmål.

Ärendet

Ärendet gäller remissvar på miljöförvaltningens förslag till upphandlingskrav för tunga lastbilar att använda som minimikrav i stadens upphandlingar som innefattar transporter. Kravet avser tunga lastbilar i upphandlingar av transporttjänster i staden.

Förslaget innebär att upphandlingskrav på lastbilar ställs på tre nivåer: spjutspets, avancerad och bas enligt följande:

Spjutspets - tunga fordon med totalvikt över 3,5 ton som drivs helt med el, samt bränslecellsfordon.

Avancerad - tunga fordon ska som lägst uppfylla utsläppskraven motsvarande euroklass VI eller bättre, samt för sin framtid drivas av annat bränsle än fossilt.

Bas – Euroklass VI eller bättre

Förslaget från Miljöförvaltningen till övriga nämnder är att alltid i upphandlingar ha spjutspets eller avancerad som utgångspunkt. Nivå bas får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga. Miljöförvaltningen föreslår vidare att Stockholms Stadshus AB uppmanar övriga bolag i staden att använda de nya kraven i prioritetsordningen spjutspets, avancerad och bas i sina krav vid upphandlingar som innefattar transporter. Stadens nämnder och bolag ska använda kraven i alla upphandlingar där det bedöms vara tillämpligt.

Ärendets beredning

Följande remissinstanser har ombetts svara på remissen:

- Stadsledningskontoret
- Exploateringsnämnden
- Fastighetsnämnden
- Servicenämnden
- Trafiknämnden
- Skarpnäcks stadsdelsnämnd
- Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
- Södermalms stadsdelsnämnd
- BIL Sweden
- Biodriv Öst
- Göteborgs stad
- Stockholms stadshus AB
- Idrottsnämnden
- Kammarkollegiet
- Malmö stad
- Sveriges Kommuner och Regioner
- Upphandlingsmyndigheten
- Åkeriföretagen

Remissen ska besvaras senast den 25 februari och har beretts av idrottsförvaltningens administrativa avdelning i samråd med avdelningen för idrottsverksamhet.

Bakgrund

I budget för år 2019 gavs miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram nya upphandlingsriktlinjer med avseende på tunga fordon för staden. Sedan 2015 finns en definition av miljölastbil men denna behöver uppdateras och utvidgas till fler nivåer. För upphandling av tunga transporter i Stockholms stad behövs tydliga riktlinjer. Miljöförvaltningen föreslår att staden antar nya upphandlingskrav för tunga lastbilar som innefattar transporter. Förslaget innebär att upphandlingskrav på lastbilar ställs på tre nivåer: spjutspets, avancerad och bas. De föreslagna upphandlingskraven skapar incitament till investeringar i bättre fordon, samtidigt som de är flexibla nog att transportbehovet kan tillgodoses.

Miljöförvaltningens motivering till att en miljölastbil kan vara bättre är:

1. Ha mindre lokal påverkan vad gäller buller och föroreningar till luft av framför allt partiklar och kväveoxider.
2. Ha mindre nettoutsläpp av växthusgaser och därmed minska påverkan på den globala uppvärmningen.

De föreslagna upphandlingskraven tar hänsyn till båda punkterna ovan. Kraven skapar incitament till investeringar i bättre fordon, samtidigt som de är flexibla nog att transportbehovet kan tillgodoses. Tillsammans med drivmedelskrav kan dessa upphandlingsriktlinjer vara pådrivande i enlighet med miljö- och klimatmål. Miljöförvaltningen anser att baskravet är att betrakta som ett golv för vad som lägst kan accepteras i en upphandling. Nämnderna föreslås använda spjutspets och avancerad som utgångspunkt och nivå bas får endast användas när andra alternativ inte är tekniskt eller kommersiellt möjliga. De lägre nivåerna är nödvändiga då ett mycket litet antal fordon i dagsläget kvalificerar som spjutspets. I upphandlingar kommer nämnder och bolag kunna laborera med olika procentsatser mellan de olika nivåerna. Miljöförvaltningen anser att det är en rimlig avvägning mellan miljönytta och transportbehov. Kraven ska användas i alla upphandlingar där det bedöms vara tillämpligt.

Förvaltningens synpunkter

Förslaget stämmer överens med förvaltningens synpunkter. Vi tycker att det är bra med upphandlingskrav och tydliga riktlinjer i upphandlingar för transporter med tunga lastbilar. Detta tydliggör att miljöprocessen är ett viktigt verktyg för staden för att uppnå antagna miljömål. Vi tycker också att det är bra att ställa dessa krav i upphandlingar för att kunna påverka marknaden i att investera i och utveckla mer miljövänliga fordon.

I förslaget betonas också att tillsammans med krav på drivmedel kan dessa upphandlingsriktlinjer vara pådrivande i enlighet med miljö- och klimatmål. Förvaltningen ser fördelar i att kombinera krav på transporttjänster med krav på drivmedel.

Föreslagna upphandlingskrav kommer att påverka förvaltningens upphandlingar gällande krav på transporter för leverans av varor, främst tunga transporter. I upphandlingskrav kan förvaltningen laborera med olika procentsatser mellan de olika nivåerna, exempelvis större andel baskrav och mindre andel av avancerad nivå, när enbart avancerad nivå är svår att tillämpa för att möta marknadens utbud av miljövänliga alternativ till transporter med tunga lastbilar.

Bilagor

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2020-10-20
